

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Střední odborné učiliště (SOU) Vinařice a Nové Sedlo vzdělává v každém školním roce přes 300 žáků – t. č. vězňů - v podmínkách velmi příhodných pro inkluzivní vzdělávání. Žáky školy jsou muži ve výkonu trestu odnětí svobody (VTOS) od 18 - cca do 65 let, různého náboženského vyznání, různého stupně nejvyššího dosaženého vzdělání, odlišné sexuální orientace, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, cizinci a příslušníci národnostních menšin. Hlavní myšlenkou školy je ucelený, postupný a návazný vzdělávací cyklus, uzavřený pomocí při uplatnění žáka na trhu práce. Úkolem a posláním školy není tedy pouze předání znalostí žákům, ale také výchova k hodnotám, které ve svém důsledku rozhodují o kvalitě života ve společnosti. Od dubna 2015 jsme otevřeli také pobočku SOU Vinařice v Kladně v Domě techniky na Sítné. Umožňuje dokončit studium žákům, kterým skončil výkon trestu před získáním výučního listu.

ŽÁCI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, ZDRAVOTNÍM A SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM

Škola věnuje velkou pozornost vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Kromě individuálně integrovaných žáků v běžných třídách školy a skupinově integrovaných žáků ve speciálních třídách pro žáky se zdravotním postižením, tvoří velmi početnou skupinu i žáci se zdravotním a sociálním znevýhodněním. Ze tří stovek žáků je totiž v každém školním roce u zhruba u sedmdesáti z nich diagnostikováno zdravotní postižení. Ve škole jsou momentálně čtyři speciální třídy pro učební obory a jedna na úrovni praktické školy dvouleté, a počítá se s jejich dalším rozšiřováním. Speciální třídy jsou určeny výhradně pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tzn. pro žáky s mentálním, tělesným, zrakovým, sluchovým postižením, vadami řeči či více vadami. Jedná se zejména o osoby, které jsou z důvodu svého zdravotního postižení snadno ovlivnitelné a zneužitelné ze strany svých spoluvězňů.

INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP K ŽÁKŮM VE VÝUCE

Většina žáků školy ve Vinařicích a v Novém Sedle je zároveň i klienty školského poradenského zařízení – Speciálně pedagogického centra (SPC). Pracovníci SPC využívají ve speciálně pedagogické a psychologické diagnostice nejmodernější diagnostické nástroje (např. Woodcock - Johnson, Wais – III), kterými pomáhají u žáků identifikovat jejich speciálně vzdělávací potřeby. Pro účely vzdělávání doporučuje SPC žákům podpurná a vyrovnávací opatření, která jsou v rámci školy realizovaná v podobě zpracování individuálních vzdělávacích plánů, možnosti přidělení a využití kompenzační nebo speciálně didaktické pomůcky či využití pomoci asistenta pedagoga ve výuce, individuální integrace žáka do běžné třídy nebo skupinové integrace do speciálních tříd. Dalším poradenským zařízením je Pedagogicko-psychologická poradna.

SPOLUPRÁCE S VĚZEŇSKOU SLUŽBOU VE VĚZNICÍCH VINAŘICE A NOVÉ SEDLO PŘI VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SOU

Vedení obou věznic pověřilo své stávající speciální pedagogy ke koordinaci vzdělávání mezi učilištěm a výkonem trestu (VT). Jedná se o odborné vedení výuky v rámci školy a o propojení a plynulou návaznost na volnočasové aktivity žáků po výuce, zajišťované personálem věznic (vychovateli, terapeuti a speciálními pedagogy). Ve Středním odborném učilišti Vinařice pracuje školní poradenské pracoviště, jehož činnost zajišťuje školní speciální pedagog a psycholog z řad zaměstnanců Vězeňské služby. Speciálně pedagogické centrum úzce spolupracuje s psychologem věznic a žákům ve speciálních třídách se zdravotním postižením nebo individuálně integrovaným žákům běžných tříd pomáhají při výuce asistenti pedagoga z řad vychovatelů a speciálních pedagogů – zaměstnanců věznic. Výhodou této spolupráce je provázanost a plynulá návaznost činnosti asistentů pedagoga i do oblasti mimoškolních činností – aktivit žáků na ubytovnách. Za osm let působení Středního odborného učiliště se neobjevila ani jedna připomínka GR VS ČR k práci

našeho misijního projektu, což považujeme za mimořádně příznivé ocenění naší práce.

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S DALŠÍMI SUBJEKTY

SOU Vinařice je členem Asociace pedagogů poskytujících vzdělání osobám ve výkonu trestu odnětí svobody. Ve Vězeňské službě ČR dochází v posledních letech k postupné transformaci školství, vzniká nová školská koncepce. Soukromé subjekty, neziskové organizace, které se podílejí na vzdělávání dospělých žáků ve vězeňské službě v misijních projektech, se během let svého působení osvědčily jako seriózní vzdělávací instituce a je na místě, aby dostaly příležitost např. prostřednictvím zástupců Asociace se na nově vznikající školské koncepci aktivně spolupodílet. Škola spolupracuje také se Statutárním městem Kladno, Domem techniky ČS VTS s.r.o. a jejich zaměstnavatelskými aktivitami, s Rubikon – Centrem, vedením obou věznic a s Úřadem práce v Kladně. Pro žáky školy, kteří odcházejí z VTOS například pořádá ÚP Kladno poučné přednášky.

DIDAKTICKÉ, KOMPENZAČNÍ A SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ POMŮCKY, OPERAČNÍ PROGRAMY EU, ROZVOJOVÉ PROGRAMY MŠMT

Škola se pravidelně, za součinnosti Středočeského kraje, zapojuje do Rozvojových programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Velmi úspěšní jsme v Rozvojových programech Asistenti pedagoga pro žáky se zdravotním postižením a Asistenti pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Z projektu Kompenzační pomůcky zajišťuje škola žákům se zdravotním postižením speciální učebnice, pracovní listy, dioptrické brýle a naslouchadla. V minulých letech jsme byli úspěšní také v Rozvojovém projektu na podporu inkluzivního vzdělávání, v projektu Podpora odborného vzdělávání či v Rozvojovém programu Školní speciální pedagog a psycholog. Z operačních programů ESF máme k dispozici nejmodernější digitální techniku včetně digitálních tabulí. Využíváme

testovací nástroje ČŠI NIQES, začínáme s digitalizací ŠVP v rámci projektu iSET (provozovaný ČŠI), Speciálně pedagogické centrum má k dispozici evidenční program klientů SPC Diagtis, který zároveň slouží jako diagnostický nástroj k posuzování vývojových škál u mladších klientů. SOU Vinařice má zpracováno přes 50 tis. výukových prezentací v systému sdílení se školským portálem www.rvp.cz.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ CIZINCŮ, NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Škola realizuje v rámci výuky projekty na podporu vzdělávání a školní úspěšnosti žáků cizinců a žáků romského etnika. Středoškolské učivo ve stěžejních předmětech, jako je český jazyk a matematika, navazuje a předpokládá dostatečné znalosti učiva základní školy a dostatečnou řečovou vybavenost. Tento předpoklad u žáků cizinců a většiny žáků z romského etnika není naplněn, proto je nutné chybějící znalosti postupně doplnit tak, aby tvořily pevný základ pro další vzdělávání. Významným faktorem školní neúspěšnosti je i zaostávání v procesu socializace, proto jsou nedostatky v sociální oblasti postupně ukotvovány i v rámci předmětu občanská nauka. Tento předmět je v rámci středoškolského učiva obohacen o témata jako např. historický vývoj romského národa, etnické charakteristiky, vývoj romské kultury, romský jazyk apod. Cílem této aktivity je pomoci žákům překonat obtíže v průběhu studia na učilišti, zároveň působí jako prevence předčasného ukončení studia. Vzdělávání žáků – cizinců je v učebním oboru znesnadněno jejich nedostatečnou znalostí českého jazyka. Hlavním cílem školy u této skupiny žáků je jeho osvojení na takové úrovni, aby mohli úspěšně dokončit výuční obor. Žáci lépe porozumí mluvenému slovu, budou umět pracovat s textem a vyjadřovat se v písemné i ústní formě.

Ředitel školy z důvodu integrace a sociálního začlenění žil v romské komunitě přes dva roky, v současné době zaměstnává kvalifikované Romy na pozicích učitelů a asistentů. Byl oceněn medailí MŠMT ČR.

ZVYŠOVÁNÍ KVALIFIKACE PEDAGOGŮ V RÁMCI CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Ve Středním odborném učilišti Vinařice je zaměstnáno cca šedesát učitelů, naprostá většina si v rámci celoživotního vzdělávání, v součinnosti s kariérním řádem učitele, doplňuje a rozšiřuje své vzdělání na různých vysokých školách (UK Praha, UJEP, UJAK). Přes dvacet učitelů školy si doplňuje také kvalifikaci v oboru speciální pedagogiky z důvodu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v učilišti.

EFEKTIVNOST VZDĚLÁVÁNÍ

Škola ke své činnosti využívá pronajaté prostory a možnosti v rámci praktické části výuky pro obor provozní a úklidové služby využívat tzv. „největšího hotelu v ČR“. Žáci zajišťují úsporu také při údržbě a opravách majetku VS (učební obory zedníci a malíři), zahradníci obdělávají rozsáhlé pozemky. Škola pronajímá cca 3 m2 učeben/ žáka. V porovnání s ostatními vzdělavateli je to zhruba stokrát méně. Parametry vysoké efektivity splňuje i otevření pobočky v Kladně, což vzhledem k rozsahu koordinace s regionálními zaměstnavatelskými organizacemi a institucemi nemá u nás v republice obdoby.

Ing. Karel Vodička, ředitel školy v. r.

STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ VINAŘICE

Hlavní 245, 273 07 Vinařice u Kladna

